

OVERDENKING BIJ MARCUS 2 VS 1 T/M 12

*Allen die dit zagen stonden versteld en loofden God.
'Zoiets hebben we nog nooit gezien' zeiden ze.*

Als kind vond ik dit een geweldig verhaal: die vier mannen die doodgewoon het dak op klimmen en er een gat in maken om hun zieke vriend bij Jezus te brengen. Ze laten zich door geen enkele moeilijkheid afschrikken. Als er geen weg is, maken ze er zelf toch gewoon één. De aantrekkingskracht van het verhaal zal zeker ook te maken hebben gehad met het besef dat die mannen iets doen dat eigenlijk niet mocht. Ze begeven zich buiten de gebaande paden, ze doen iets nieuws en ongehoords en dat is voor een kind altijd spannend.

Nood breekt wetten zegt het spreekwoord, maar vaak is dat wat er nu juist niet gebeurt. Nood wordt deel van het bestaande, gaat al snel behoren tot de dingen waar we aan gewend raken. In dit verhaal breekt nood werkelijk wetten. Dat dit gebeurt blijkt ook uit de reacties van de aanwezigen, en het gesprek dat volgt. Er zijn daar mensen die duidelijk ook vinden dat hier iets gebeurt dat niet mag, dat er wetten worden overtreden, -ook al houden zij hun mond en is het Jezus die hun gedachten naar buiten brengt. Hun afkeuring betreft niet zozeer dat dak dat open wordt gebroken, datgene dat die vier mannen doen, maar dat wat Jezus hier doet. Hij gaat in hun ogen een grens over door tegen deze man te zeggen: 'Vriend, uw zonden worden u vergeven.' Hoe durft hij dat te zeggen? Wie denkt hij wel dat hij is?

We moeten beseffen dat wat Jezus hier zegt en doet minstens zo gewaagd en ongehoord is als het zomaar openbreken van het dak om ruimte te maken voor deze zieke man. Maar ook dat het één een beeld is voor het ander. Er wordt een opening gemaakt, zo staat het er. Een opening in het dak en een opening in het leven. Het leven wordt opengebroken.

Die vier mannen die met hun vriend het dak opgaan veranderen zijn bed, -zijn baar wordt hier vaak ook vertaald en dat doet onmiddellijk denken aan een lijkbaar, een doodsbed,- veranderen die plek van ziekte, wanhoop en dood in een draagbed, een plek van liefde. Alleen al door dat bed op te nemen getuigen ze ervan dat ze meer zien dan de doffe ellende van de werkelijkheid zoals die nu eenmaal vaak is. Het is het geloof in en de hoop op een grotere werkelijkheid dat hen in beweging brengt, en creatief en moedig maakt.

Het is dit geloof dat Jezus ziet en dat hem raakt dat vervolgens ook hem in beweging brengt. *Bij het zien van hun geloof*, zo staat het er, zegt Jezus tegen de man die ze zo bij hem brengen dat zijn zonden hem vergeven zijn. Dat is heel opvallend en ook heel vreemd als je er wat dieper over nadenkt: dat het het geloof van die anderen is en niet van de man zelf dat hem heeft gered. Dat gaat tegen alle bestaande theologische logica en iedere normale orde in. Hoe kan Jezus dat zeggen?

Hij kan en mag dat zeggen, -hij heeft de volmacht om dat te doen, zo zegt de tekst het, want hij zegt dat vanuit een ongekend groot en vol geloof in de werkelijkheid die groter is dan de zichtbare. Een werkelijkheid niet begrensd door het leven in gescheidenheid van God en van elkaar, waarin ieder opgesloten en veroordeeld is tot zijn eigen zonden en zwaarte en onmogelijkheden, in onherroepelijke

eenzaamheid, waar mensen eeuwig vreemden blijven voor elkaar, waar ieder keihard moet vechten voor zichzelf. Een werkelijkheid waarin mensen werkelijk gaan hopen voor elkaar, waarin het ons verlangen wordt om elkaar te dragen, om te doen wat wij kunnen om elkaar te brengen naar de plek waar het leven openbreekt in al zijn diepte en volheid. Dit verhaal is een verhaal over vriendschap die gaat tot het uiterste, over de ene mens die de andere draagt tot vlakbij God.

Ik zocht naar een afbeelding bij dit verhaal. Ik vond er verschillende van het gat in het dak, maar ook nog een hele andere, die mij zeer trof. Laten we er samen naar kijken.

Deze schilder, zijn naam is Egbert Modderman, is nog maar 28 jaar oud en hij laat zich inspireren door Bijbelverhalen. Hij schildert in een klassieke stijl en brengt tegelijk die oeroude verhalen naar nu. Hij kiest Bijbelse taferelen en momenten die in de loop van de kunstgeschiedenis zelden of nooit zijn vereeuwigd. Zoals hier.

Het is een indringend, intens beeld: vier jonge mannen van ongeveer dezelfde leeftijd die een weerloos, naakt persoon dragen, in een doek. Op hun gezichten zijn uiteenlopende gevoelens te zien. Ze kijken allemaal ietwat bedrukt en gelaten. Maar ook is er een soort hoopvolle vastberadenheid. Ze staan nog maar aan het begin van hun weg. Ze hebben iets gehoord over Jezus en hebben het plan opgevat om bij hem in de buurt te komen met hun verlamde vriend. Dit schilderij is onderdeel van een serie over werken van barmhartigheid, geschilderd in opdracht van de Martinikerk in Groningen, over zorg voor de zieke. Het is in zekere zin een diaconale spiegel: wat zou ik doen als mijn vriend onherstelbaar ziek op bed ligt? Heb ik genoeg geloof om ongebruikelijke stappen te zetten?

Toen ik het schilderij zag gingen mijn gedachten onmiddellijk terug naar iets waar ik nu ongeveer anderhalve maand geleden getuige van was, ook in Groningen. Naar een van de andere werken van barmhartigheid, de zwaarste van allemaal. Een vriendin verloor plotseling haar 25-jarige zoon. Hij was een paar dagen vermist. De politie en velen van zijn vrienden gingen hem zoeken en uiteindelijk werd hij gevonden in het van Starckenborgkanaal. Het was toen veel in het nieuws. Er zijn nog steeds vragen over hoe hij die nacht in dat water terecht was gekomen. Maar er moest die dag afscheid worden genomen.

Dat gebeurde in Groningen, in een kerk bomvol verdrietige jonge mensen. Enkele van zijn vrienden stonden bij de kist waarin hij lag. Aan het eind droegen ze hun vriend de kerk uit. Ze droegen hem, net zoals hier deze vrienden de verlamde man dragen, tussen hen in. Met ernstige en gelaten gezichten. En met een zekere vastberadenheid. Dit wilden ze doen voor hun overleden vriend. Hoe moeilijk dat ook was. Zij samen droegen hun vriend. Ze lieten hem niet los. Ze lieten hem niet vallen. Het was hartverscheurend. En tegelijk prachtig. Een beeld van vriendschap die gaat tot het uiterste.

Ik denk dat dit verhaal daarover gaat, over vriendschap die gaat tot het uiterste. Over hoe we elkaar kunnen dragen door ziekte, bittere raadsels en diep verdriet heen en hoe we elkaar zelfs in de dood niet loslaten.

Kunnen we dat echt? Wij, onvolmaakte, wankelmoedige mensen? En hoe dan in vredesnaam? We kunnen deze dingen als we ons willen leiden door het verlangen naar liefde en goedheid dat in ons is gelegd, door ons geloof, ons vertrouwen. Het vertrouwen dat wij zelf gedragen worden door een liefde die ons nooit los laat.

Daarin delen wij samen, en dat zullen wij zo samen vieren als we straks brood en wijn krijgen aangereikt. Het grote wonder dat we in dit leven gedragen worden ook in de diepste diepte en dat we geroepen zijn om elkaar te dragen.

In liefde -die gaat tot het uiterste.